

I morgen åpner Marthe Ramm Fortuns utstilling «Skrive for ikke å skade»:

Om og om igjen

Å vandre rundt naken er helt uinteressant, mener kunstner Marthe Ramm Fortun. Hun kommer likevel til å fortsette å gjøre nettopp det.

KUNST

Av Sara Hegna Hammer

I juni 2020 blir levningene av en ung kvinne funnet i en kum i Vår frelsers gravlund i Oslo. Året etter tapetseres området ved Ila pensjonat, et steinkast unna, av plakater med reaksjoner på at den såkalte Kulturprofilen i Sverige ble frifunnet for åtte av de ni voldtektene han var tiltalt for.

Begge disse hendelsene har vært avgjørende katalysatorer for kunstner Marthe Ramm Fortun, som i morgen åpner utstillingen «Skrive for ikke å skade» på Femtensse på nettopp Ila pensjonat.

I utstillingen, som blant annet rommer en performanceserie, stiller Fortun åpne spørsmål om kvinners faktiske muligheter i dag.

– Kvinner holdes til en annen standard når det gjelder skriving, kvinners erfaringer blir i større grad enn menns tolket metaforisk og symbolsk, de blir lest og dømt fra et følelsesmessig perspektiv, sier Fortun.

Redusert til kvinnekropp

Hun viser til den franske forfatteren Vanessa Springora, som i sin bok «Samtykket» skildrer forholdet hun som ung tenåring hadde til den pedofile forfatteren Gabriel Matzneff. Forholdet fant sted i en tid da 68-er generasjonens frihetsprinsipp sto så fjellstøtt at en rekke av landets fremste intellektuelle signerte et opprop for å legalisere sex mellom voksne og barn.

– «Samtykket» viste hvordan en enkelt bok kunne forandre Frankrikes forhold til

metoo, og endelig åpne for en gransking av frihetsprinsippet, sier Fortun.

Store deler av sin karriere har Fortun brukt sin egen avkledd kropp i verkene sine. Selv oppfatter hun at det å kle av seg i et rom foran påkledd er avvæpnende, men med årene har hun også erfart at den avkledd kroppen hennes ofte tolkes som en trussel.

– Å kle meg naken reduserer meg til en kvinnekropp som bærer i seg så mange kulturelle markører at jeg i realiteten ikke er naken, sier Fortun.

– Det er jo helt uinteressant i seg selv å vandre rundt naken, men det som interesserer meg, er repetisjonen, tida som rommer den handlingen det er å kle seg naken, om det rommet endrer seg over tid, sier Fortun.

Roter til bildet

Marthe Ramm Fortun tviholder med andre ord på ideen om at det personlige er politisk – i en tid da den såkalte virkelighetslitteraturen tynnes av skjemmende merkelapper som «bekjennelseslitteratur».

– Det er ikke sånn at jeg sitter og tisser ut morsmelk og bader i mine egne erfaringer. Mine egne erfaringer er i seg selv ubrukelige, de kommer til kort, men de kan være en katalysator, tror Fortun.

Hun opplever at det hersker en forventning om at kvinner i offentligheten har

valgt seg en tydelig posisjon å snakke fra, en kampsak, og en ideologi. Å snakke ut fra egne erfaringer kan rote til det ryddige bildet offentligheten forventer, tror hun.

– Se på Sumaya Jirde Ali, for eksempel. Hun er dramatiser, poet, skribent, praktiserende muslim, men like mye en talsperson for fri seksualitet. Hun lever ikke opp til noen forventninger på tvers av ideologisk ståsted.

Hos Ali ser Fortun et særegent frihetsprosjekt.

– Det gjør henne utsatt for hets fra mange ulike hold. Det koster å ikke være talsperson med en autoritær stemme på vegne av et fellesskap, men å tale komplekst fra ulike plattformen – høye og lave – slik for eksempel Tove Ditlevsen gjorde i sin Klara Klok-spalte. Hun ble jo straffet med aldri å bli tatt på alvor i sin levetid.

Kastet ut av utstilling

I starten av juni fikk Morgenbladets lesere servert en bemerkelsesverdig annonse. Midt mellom en anmeldelse av et countryband og en bok om Julian Assange hadde

«Det er ikke sånn at jeg sitter og tisser ut morsmelk og bader i mine egne erfaringer»

FAKTA

Marthe Ramm Fortun:

■ Kunstner (f. 1978) fra Oslo. Utdannet ved New York University og underviser selv ved Kunstakademiet i Oslo.

■ Hun har vist arbeider ved blant annet Bergen Kunsthall, Museet for samtidskunst og Henie Onstad Kunstsenter.

■ Hennes utstilling «Skrive for ikke å skade» vises på Femtensse fra og med i morgen. Utstillingen inneholder blant annet en performance-serie.

Marthe Ramm Fortun rykket inn en dobbeltside med et grafisk uttrykk til forveksling likt Nasjonalmuseets.

«Opplev det gamle», lød budskapet ved et bilde av Fortun på museets toalett, der kjolen var dratt opp så brystene og trusa ble eksponert.

I hendene holdt hun en avis oppslått på en annonse for nettopp Nasjonalmuseet.

Annonsen inngår i et stadig pågående kunstprosjekt, der man i det hele tatt kan dele Fortuns kunstnerskap inn i avgrensede prosjekter.

– Jeg har i flere år insistert på å lage verk som stjeler av hverandre, som overlapper, som nekter å være enkeltstående hendelser, men vil gripe inn i verden, sier hun.

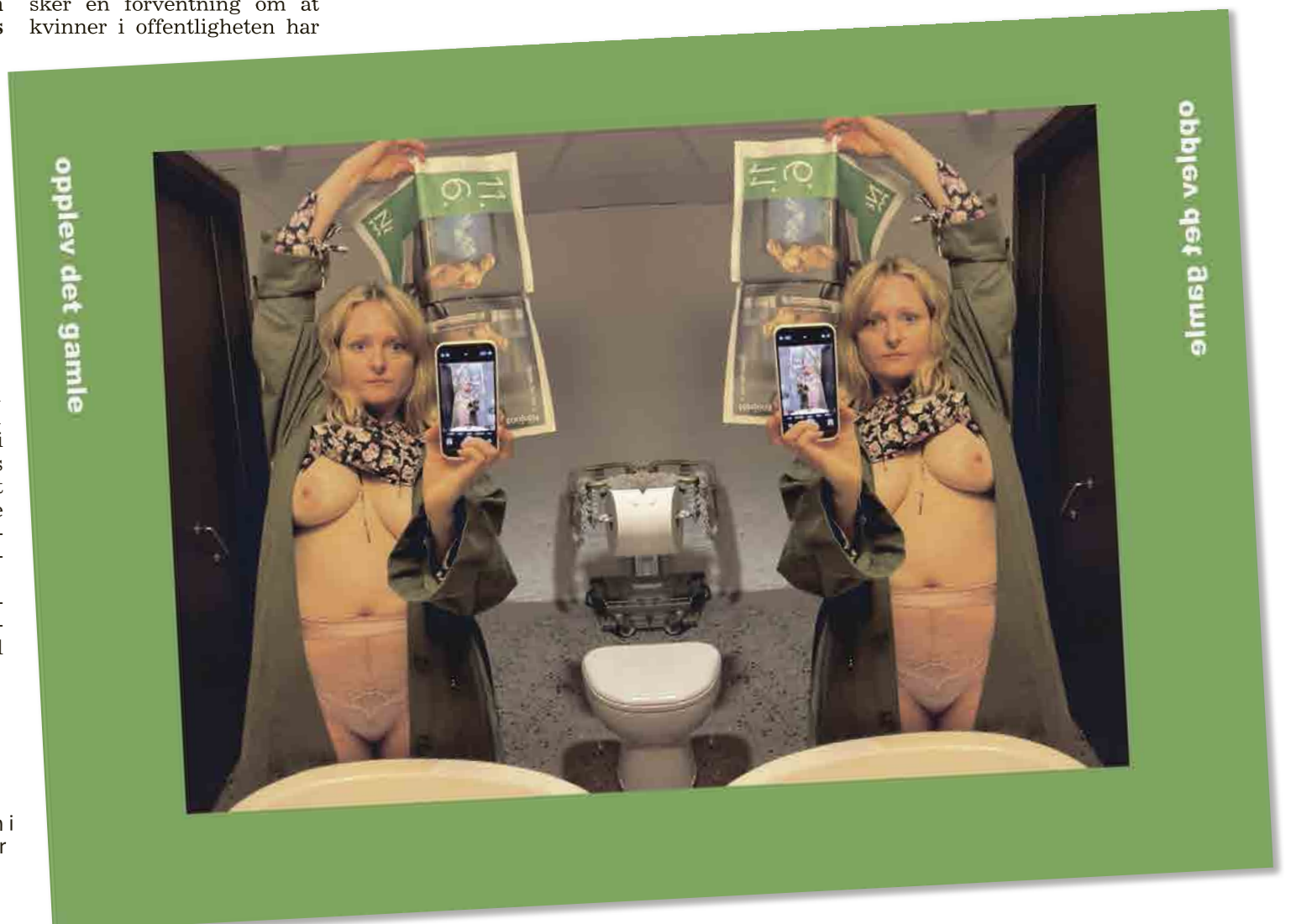
Noen ganger griper da også verden inn i hennes verk, som under en performance i Paris i 2018, da metoo-bølgen skyldte over store deler av verden. Kort tid før Fortun skulle opptre, hadde 100 kvinnelige franske intellektuelle og kulturpersoner skrevet under på et opprop som gikk i rette med puritanismen de mente metoo-bevegelsen representerte. Hennes performance, som dreide seg rundt mottakelsen av metoo, fikk en kurator ved kunstmessa på Monnaie de Paris, Michael Woolworth, til å se rødt, og han fikk sikkerhetsvaktene til å stanse verket.

– Det handler om å bare fortsette og fortsette og fortsette og å gjøre det rette til feil tid, til kulturen endrer seg og bordet snur, sier Fortun.

– Hva vet vel jeg? Jeg vet ingenting! Samtida er mitt åsted. For meg handler kunst om å stå i, motta og prosessere den, ikke lære bort og preke. Derfor må jeg også være lydhør for at det jeg representerer, ikke lenger er relevant. Jeg må lære meg språket, igjen og igjen.

sarah@klassekampen.no

MARTHE RAMM FORTUN, KUNSTNER

UVANLIG ANNONSE: I juni rykket kunstner Marthe Ramm Fortun inn denne annonsen i Morgenbladet. Nå har den funnet veien inn i hennes utstilling «Skrive for ikke å skade».

FOTO: GJENGITT MED TILLATELSE FRA KUNSTNEREN OG FEMTENSSE